

DS Mae'r newidiadau arfaethedig i'r testun gwreiddiol wedi eu hamlygu mewn melyn isod. Dangosir hefyd unrhyw newidiadau arfaethedig i ramadeg neu eiriad y fersiwn Gymraeg yn unol â'r termau newydd sydd wedi'u mabwysiadu gan y Cynulliad.

RHEOL SEFYDLOG 10 – Rheolau gweithredu pwyllgorau

Cyffredinol

- 10.1 Mae Rheol Sefydlog 10 yn gymwys i bob un o bwyllgorau'r Cynulliad heblaw pan fydd wedi'i datgymhwyso gan Reol Sefydlog arall.
- 10.2 Caiff unrhyw Aelod gyflwyno cynnig i roi cyfarwyddiadau penodol neu gyffredinol i unrhyw bwyllgor.

Aelodaeth Pwyllgorau

- 10.3 Rhaid i'r Cynulliad ystyried cynnig a gyflwynir gan y Pwyllgor Busnes i bennu aelodaeth pob pwyllgor a sefydlir drwy benderfyniad gan y Cynulliad.
- 10.4 Ni chaniateir cyflwyno gwelliant i gynnig o dan Reol Sefydlog 10.3.
- 10.5 Ni chaniateir i gynnig i bennu aelodaeth pwyllgor o dan Reol Sefydlog 10.3 gael ei basio oni bai:
- (i) bod yr aelodaeth (cyn belled ag y bo'n rhesymol ymarferol) yn adlewyrchu cydbwysedd y grwpiau gwleidyddol y mae'r Aelodau yn perthyn iddynt; a
  - (ii) (os caiff y cynnig ei basio drwy bleidlais), bod o leiaf ddwy ran o dair o'r Aelodau sy'n pleidleisio yn ei gefnogi.
- 10.6 Os nad yw cynnig i bennu aelodaeth pwyllgor o dan Reol Sefydlog 10.3 yn cael ei basio:
- (i) rhaid i'r Cynulliad ystyried cynnig a gyflwynir gan y Pwyllgor Busnes i bennu maint y pwyllgor; a
  - (ii) rhaid i'r lleoedd ar y pwyllgor hwnnw gael eu dyrannu yn unol â gweithredu adranau 29(3) i (7) o'r Ddeddf fel y'i diwygiwyd yn unol â Rheol Sefydlog 10.7.
- 10.7 Mewn perthynas ag unrhyw le sydd i'w dyrannu ar bwyllgor yn unol ag adranau 29(3) i (7) o'r Ddeddf:
- (i) os yw nifer yr Aelodau sy'n perthyn i ddau neu fwy o grwpiau gwleidyddol yr un fath a'i fod yn fwy na'r nifer sy'n perthyn i unrhyw grŵp gwleidyddol arall; neu
  - (ii) os yw'r nifer a geir drwy ddefnyddio adran 29(6) o'r Ddeddf yr un fath ar gyfer dau neu fwy o grwpiau

Comment [S11]: dileu geiriau

Comment [S12]: pwynt gramadegol

Comment [S13]: fel uchod

gwleidyddol a'i fod yn fwy na'r nifer a geir fel hyn ar gyfer unrhyw grŵp gwleidyddol arall,

rhaid i'r Llywydd benderfynu i ba grŵp gwleidyddol y mae'r lle hwnnw i'w ddyrannu.

10.8 Os yw'r lleoedd ar unrhyw bwyllgor i'w dyrannu i grŵp gwleidyddol yn unol â Rheol Sefydlog 10.6, mater i'r grŵp gwleidyddol hwnnw yw pennu enwau'r Aelodau a ddyrennir o'i grŵp.

Comment [SJ4]: wedi dileu geiriau

10.9 Rhaid i unrhyw gynnig o dan Reol Sefydlog 10.3 neu 10.6 (cyn belled ag y bo'n rhesymol ymarferol, o roi sylw i gyfanswm y lleoedd ar bwyllgorau) sicrhau:

- (i) bod pob Aelod nad yw'n perthyn i grŵp gwleidyddol yn cael cynnig lle ar un pwyllgor o leiaf; a
- (ii) bod cyfanswm y lleoedd ar bwyllgorau a ddyrennir i aelodau sy'n perthyn i bob grŵp gwleidyddol o leiaf yr un mor fawr â nifer yr Aelodau sy'n perthyn i'r grŵp gwleidyddol.

10.10 Mae swydd wag yn codi ar bwyllgor pan fydd Aelod:

- (i) yn ymddiswyddo o'r pwyllgor drwy hysbysu'r Pwyllgor Busnes;
- (ii) yn cael ei ddiswyddo o'r pwyllgor drwy benderfyniad gan y Cynulliad;
- (iii) yn peidio â bod yn Aelod; neu
- (iv) yn peidio â bod yn aelod o'r pwyllgor yn unol â Rheol Sefydlog 10.11.

10.11 Mae Aelod yn peidio â bod yn aelod o bwyllgor os yw'n ymuno â grŵp gwleidyddol neu'n ymadael ag ef.

10.12 Pan fydd swydd wag yn codi ar bwyllgor, mae'r Pwyllgor Busnes:

- (i) yn gorfod ystyried effaith y swydd wag honno ar aelodaeth y pwyllgor hwnnw ac unrhyw bwyllgor arall;
- (ii) o roi sylw i'r ystyriaeth honno, yn gorfod cyflwyno cynnig o dan Reol Sefydlog 10.3 i gynnig newidiadau i aelodaeth y pwyllgor y cododd y swydd wag arno; a
- (iii) o roi sylw i'r ystyriaeth honno, yn cael cyflwyno hefyd un neu fwy o gynigion o dan Reol Sefydlog 10.3 i gynnig newidiadau i aelodaeth unrhyw bwyllgor arall.

10.12A Os bydd grŵp gwleidyddol yn hysbysu'r Pwyllgor Busnes ei fod am newid aelod sy'n cynrychioli'r grŵp ar bwyllgor, rhaid i'r Pwyllgor Busnes gyflwyno gynnig er mwyn rhoi ei effaith i'r cynnig hwnnw.

Comment [LIM5]: wedi dileu geiriau

10.13 Os llenwi'r swydd wag ag Aelod o'r un grŵp gwleidyddol yw unig effaith cynnig y cyfeirir ato yn Rheol Sefydlog 10.12(ii) neu 10.12A, yna nid yw Rheol Sefydlog 10.5(ii) yn gymwys.

10.14 Rhaid i unrhyw gwestiwn sy'n codi o dan Reolau Sefydlog 10.5 a 10.9 gael ei benderfynu gan y Llywydd.

Is-bwyllgorau

10.15 Caiff unrhyw bwyllgor benderfynu sefydlu un neu fwy o is-bwyllgorau. Rhaid i benderfyniad i sefydlu is-bwyllgor nodi ei aelodaeth, ei gylch gorchwyl a'i barhad.

10.16 Ni chaiff yr un is-bwyllgor gynnwys dim ond Aelodau o'r grŵp neu'r grwpiau gwleidyddol sydd â rôl weithredol a rhaid i bob is-bwyllgor gynnwys o leiaf un Aelod o grŵp gwleidyddol sydd â rôl weithredol.

10.16A Rhaid i is-bwyllgor gyflwyno adroddiad i'r pwyllgor a'i sefydlodd.

10.17 Mae is-bwyllgor yn cael ei reoleiddio, fel y bo'n briodol, gan y Rheolau Sefydlog sy'n ymwneud â'r pwyllgor y mae'n is-bwyllgor iddo.

Cadeiryddion

10.18 Rhaid i bob pwyllgor ethol cadeirydd. Wrth wneud hynny, rhaid i'r pwyllgor, drwy ymgynghori â'r Pwyllgor Busnes, roi sylw i'r angen i sicrhau bod cydbwysedd y cadeiryddion ar draws y pwyllgorau yn adlewyrchu'r grwpiau gwleidyddol y mae'r Aelodau yn perthyn iddynt.

10.18A Mae'r trafodion ar gyfer ethol cadeirydd i'w cadeirio gan glerc y pwyllgor. Rhaid i glerc y pwyllgor wahodd enwebiadau. Os un enwebiad yn unig a geir, rhaid i glerc y pwyllgor gynnig bod yr Aelod a enwebwyd yn cael ei ethol yn gadeirydd. Os gwrthwynebir hynny, neu os ceir dau neu ragor o enwebiadau, rhaid i glerc y pwyllgor drefnu bod yr etholiad yn cael ei gynnal yn unol â Rheol Sefydlog 10.32.

10.19 Mae gan bob pwyllgor y pŵer i benodi cadeirydd dros dro yn absenoldeb cadeirydd y pwyllgor yn unol â Rheol Sefydlog 10.18A.

10.20 Ac eithrio lle mae'r Rheolau Sefydlog yn darparu fel arall, rhaid i gadeirydd pwyllgor benderfynu ar weithdrefnau'r pwyllgor, gan roi sylw i unrhyw ganllawiau ysgrifenedig a all gael eu cyhoeddi gan y Llywydd yn unol â Rheol Sefydlog 2.17.

10.21 O ran busnes is-bwyllgor, mae gan gadeirydd yr is-bwyllgor bwerau cadeirydd y pwyllgor y mae'n is-bwyllgor iddo.

Ymddygiad mewn Pwyllgorau

10.22 Rhaid i'r cadeirydd gadw trefn mewn cyfarfodydd pwyllgor a rhaid galw i drefn unrhyw Aelod:

- (i) sy'n ymddwyn mewn ffordd a fyddai, ym marn y cadeirydd, yn gyfystyr â thramgwydd troseddol neu ddirmyg llys;
- (ii) sy'n rhwystro busnes y Cynulliad;
- (iii) sy'n ceisio codi mater sydd y tu hwnt i gwmpas y mater sydd gerbron y pwyllgor;
- (iv) sy'n euog o ymddygiad anghwrtais neu amhriodol;
- (v) sy'n defnyddio iaith sy'n groes i'r drefn, iaith sy'n gwahaniaethu neu sy'n peri tramgwydd, neu iaith sy'n amharu ar urddas y Cynulliad;
- (vi) sy'n gwrthod cydymffurfio ag unrhyw Reol Sefydlog neu ag unrhyw ofyniad arall ynglŷn ag ymddygiad Aelodau; neu
- (vii) sy'n anwybyddu awdurdod y cadeirydd.

10.23 Rhaid i Aelod gydymffurfio ag unrhyw gyfarwyddiadau a roddir gan y cadeirydd ynghylch unrhyw ymddygiad sydd wedi peri ei alw i drefn.

10.24 Caiff y cadeirydd ei gwneud yn ofynnol i Aelod ymneilltuo o weddill y cyfarfod os yw'r cadeirydd o'r farn bod yr ymddygiad yn cyfiawnhau ymneilltuo. Os bydd Aelod yn gwrthod ymneilltuo pan ofynnir iddo wneud hynny, caiff y cadeirydd ohirio'r cyfarfod a chyflwyno adroddiad am y mater i'r Llywydd; ac, wedi sicrhau caniatâd y Llywydd ymlaen llaw, caiff Aelod gynnig bod yr Aelod hwnnw'n cael ei wahardd o drafodion y Cynulliad am gyfnod yn unol â Rheol Sefydlog 8.13.

[Dileu Rheol Sefydlog 10.25]

Sub judice

10.26 Yn ddarostyngedig i hawl y Cynulliad i ddeddfu ar unrhyw fater neu i drafod is-ddeddfwriaeth, rhaid i Aelod beidio â chodi unrhyw fater na mynd ar drywydd unrhyw fater mewn cyfarfodydd pwyllgor sy'n ymwneud ag achosion gweithredol (fel y'i diffinnir yn Atodlen 1 i Ddeddf Dirmygu Llys 1981) neu, os bydd Comisiynydd Plant Cymru neu Gomisiynydd Pobl Hŷn Cymru wedi penderfynu cynnal archwiliad o achos, tan yr adeg pan fydd dyfarniad wedi'i roi neu pan fydd adroddiad wedi'i wneud gan y naill Gomisiynydd neu'r llall, oni bai bod y cadeirydd yn fodlon:

- (i) bod gan y mater berthynas glir â mater o bwys cyhoeddus cyffredinol neu fod penderfyniad gan un o'r Gweinidogion o dan sylw;

- (ii) nad yw'r mater yn ymwneud ag achos sydd i'w wrando, neu sy'n cael ei wrando, gerbron llys troseddau neu gerbron rheithgor neu ag achos sydd i'w wrando, neu sy'n cael ei wrando, mewn achos teuluol;
- (iii) nad yw'r Aelod, yn ei sylwadau, yn creu risg real a sylweddol o ragfarnu achos llys, naill ai'n gyffredinol neu mewn perthynas ag achos penodol.

Cysylltiadau â'r Farnwriaeth

10.27 Oni bai bod y mater yn destun cynnig o sylwedd, rhaid i'r Aelodau beidio, mewn cyfarfodydd pwyllgor, â beirniadu ymddygiad barnwyr llysoedd y Deyrnas Unedig wrth iddynt gyflawni eu swyddogaeth farnwrol; ac yn Rheol Sefydlog 10.27 mae "barnwr" yn cynnwys personau sy'n dal swydd barnwr, yn amser llawn ynteu'n rhan-amser.

Comment [SJ6]: dileu 'gwreiddiol' a defnyddio "o sylwedd" yn ei le.

10.28 Rhaid i bwyllgorau beidio â thrafod penodiadau barnwrol unigol.

Cworwm

10.29 Rhaid datgan nad oes cworwm i gyfarfod pwyllgor os bydd llai na thri Aelod neu lai na thraean o nifer aelodau'r pwyllgor, p'un bynnag yw'r mwyaf, yn bresennol.

10.30 Rhaid datgan nad oes cworwm i gyfarfod pwyllgor os un grŵp gwleidyddol yn unig a gynrychiolir gan yr Aelodau sy'n bresennol ar ddechrau'r cyfarfod.

10.31 Wrth ddatgan nad oes cworwm i gyfarfod o dan Reol Sefydlog 10.29 neu 10.30, rhaid i'r cadeirydd neu, yn absenoldeb y cadeirydd, rhaid i glerc y pwyllgor, atal y cyfarfod nes bod cworwm yn bresennol. Ond os nad oes cworwm yn bresennol o fewn amser a bennir gan y cadeirydd (neu, yn absenoldeb y cadeirydd, glerc y pwyllgor), bydd y cyfarfod yn parhau i fod wedi'i ohirio.

Pleidleisio

10.31A Os bydd pleidlais yn angenrheidiol er mwyn gwaredu cynnig neu welliant, rhaid i'r cadeirydd wahodd y pwyllgor i dderbyn y cynnig neu'r gwelliant. Os bydd unrhyw Aelod yn gwrthwynebu, rhaid cynnal pleidlais yn unol â darpariaeth yn Rheol Sefydlog 10.32. Os na fydd Aelod yn gwrthwynebu, bennir bod y pwyllgor wedi derbyn y cynnig neu'r gwelliant.

Comment [SJ7]: term diweddaraf

Comment [SJ8]: fel uchod

Comment [SJ9]: fel uchod

10.32 Yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 10.31A, pleidleisir mewn pwyllgorau drwy godi dwylo, a phan fydd unrhyw un o aelodau'r pwyllgor yn gofyn i'r pleidlais gael ei chofnodi, rhaid i enwau'r rhai sy'n pleidleisio (gan gynnwys y rhai sy'n ymatal) gael eu cofnodi yng nghofnodion trafodion y pwyllgor.

- 10.33 Caiff cadeiryddion pwyllgorau bleidleisio. Os bydd nifer y pleidleisiau yn gyfartal, rhaid i'r cadeirydd ddyfarnu ynglŷn â chwblhau'r busnes yn unol â Rheol Sefydlog 2.20.
- 10.34 Ni fydd yr un bleidlais mewn unrhyw bwyllgor yn ddilys os bydd llai na thraean o'i aelodau wedi pleidleisio. Rhaid ystyried bod aelodau sy'n ymatal wedi pleidleisio.
- 10.35 Os nad yw pleidlais yn ddilys o dan Reol Sefydlog 10.34, rhaid i'r cadeirydd ohirio'r eitem o fusnes yr oedd yn rhan ohoni tan gyfarfod nesaf y pwyllgor.

Natur Agored y Pwyllgorau

- 10.36 Yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 10.37, rhaid i bwyllgorau gyfarfod yn gyhoeddus, a rhaid caniatáu mynediad ar gyfer darlledu cyfarfodydd cyhoeddus yn unol â'r trefniadau y bydd y Comisiwn yn cytuno arnynt o bryd i'w gilydd.

Comment [S110]: dileu geiriau

10.36A Rhaid i bwyllgorau gyhoeddi unrhyw ddeunydd ysgrifenedig a gyflwynir iddynt gan aelodau o'r cyhoedd mewn perthynas â thrafodion y pwyllgor, gan gynnwys tystiolaeth a gyflwynwyd neu ddogfennau a gynhyrchwyd mewn ymateb i wahoddiad o dan Reol Sefydlog 10.44, oni bai:

- (i) nad yw'n rhesymol ymarferol gwneud hynny; neu
- (ii) bod cynnwys y deunydd yn ei gwneud yn amhriodol gwneud hynny.

- 10.37 Caiff pwyllgor benderfynu gwahardd y cyhoedd o gyfarfod neu unrhyw ran o gyfarfod:

- (i) lle mae cysylltiadau rhyngwladol, diogelwch gwladol, ymchwiliad i anghyfreithlondeb honedig, effeithiolrwydd gwaith gorfodi'r gyfraith neu weinyddu cyfiawnder yn briodol yn ei gwneud yn ofynnol i'r trafodion gael eu cynnal yn breifat;
- (ii) lle nad oes modd trafod eitem benodol o fusnes heb ddatgelu gwybodaeth bersonol ynglŷn ag unigolion penodol sydd wedi'u hadnabod neu y gellir eu hadnabod ac na ddylid ei datgelu;
- (iii) lle byddai trafod eitem benodol o fusnes yn gyhoeddus yn debyg o achosi niwed i fuddiannau masnachol neu economaidd;
- (iv) lle byddai trafod eitem benodol o fusnes yn gyhoeddus yn debyg o achosi niwed i iechyd neu ddiogelwch unigolyn, y cyhoedd, neu'r amgylchedd;

- (v) lle nad oes modd trafod eitem benodol o fusnes heb gyfeirio at ddeunydd a fyddai, yn ôl pob tebyg, yn cael ei ystyried yn ddeunydd sy'n difenwi unrhyw berson;
- (vi) lle mae'r pwyllgor yn cyd-drafod cynnwys, casgliadau neu argymhellion adroddiad y mae'n bwriadu ei gyhoeddi; neu'n ymbaratoi i gael tystiolaeth gan unrhyw berson;
- (vii) lle nad oes modd trafod eitem benodol o fusnes heb ddatgelu naill ai cyngor cyfreithiol a roddwyd yn gyfrinachol, neu wybodaeth a roddwyd yn gyfrinachol gan berson neu gorff (gan gynnwys awdurdod cyhoeddus) neu mewn gohebiaeth gyfrinachol ag ef nad oedd o dan unrhyw rwymedigaeth gyfreithiol i ddatgelu'r wybodaeth honno ac nad yw wedi cydsynio i'w datgelu i'r cyhoedd;
- (viii) lle nad oes modd trafod eitem benodol o fusnes heb gyfeirio at ddogfen neu ddogfennau a gâi eu gwahardd neu eu hesemptio rhag cael eu datgelu o dan ddeddfwriaeth; neu
- (ix) lle mae unrhyw fater sy'n ymwneud â busnes mewnol y pwyllgor, neu fusnes mewnol y Cynulliad, i gael ei drafod.

10.38 Rhaid i gynnig a wneir o dan Reol Sefydlog 10.37 nodi ar ba sail y mae'r Aelod sy'n ei wneud yn credu y dylai arwain at wahardd y cyhoedd.

10.39 Cyn belled ag y bo'n briodol o dan yr amgylchiadau ac yn rhesymol ymarferol, rhaid trefnu bod hysbysiadau ynglŷn â chynigion a dogfennau sy'n ymwneud â busnes y bwriedir ymdrin ag ef mewn unrhyw bwyllgor ar gael i holl aelodau'r pwyllgor hwnnw yn Gymraeg a Saesneg o leiaf ddau ddiwrnod gwaith cyn y cyfarfod y maent yn berthnasol iddo.

10.40 Caiff aelodau pwyllgorau a phersonau eraill sy'n annerch pwyllgorau, siarad Cymraeg neu Saesneg a rhaid bod cyfleusterau cyfieithu ar y pryd ar gael ar gyfer trafodion Cymraeg. Caiff personau heblaw Aelodau annerch pwyllgorau mewn ieithoedd eraill drwy gytuno ymlaen llaw gyda'r cadeirydd.

Cyfarfodydd

10.41 Ar ôl ymgynghori â'r Llywydd, caiff cadeirydd pwyllgor alw cyfarfod o'r pwyllgor mewn wythnos nad yw'n wythnos eistedd.

10.41A Caiff y cadeirydd ohirio cyfarfod neu atal y cyfarfod am gyfnod penodedig o dan unrhyw amgylchiad lle bydd y cadeirydd yn credu bod hynny'n briodol.

Dirprwyon mewn Cyfarfodydd

10.42 Caniateir i aelod o bwyllgor sydd wedi rhoi hysbysiad ymlaen llaw i'r cadeirydd gael ei gynrychioli mewn cyfarfod, neu ran o gyfarfod, gan Aelod arall o'r un grŵp gwleidyddol sydd wedi'i enwi ymlaen llaw. Caiff y cynrychiolydd a enwebwyd gymryd rhan yng nghyfarfod y pwyllgor ym mhob ffordd fel pe bai'n aelod ohono. Ni chaniateir i Aelod gynrychioli mwy nag un aelod o bwyllgor mewn cyfarfod.

Presenoldeb mewn Cyfarfodydd

- 10.43 Gyda chaniatâd y cadeirydd, caiff Aelodau nad ydynt yn aelodau o bwyllgor gymryd rhan mewn cyfarfod pwyllgor ond ni chânt bleidleisio.
- 10.44 Caiff pwyllgorau wahodd unrhyw berson i fod yn bresennol mewn cyfarfodydd er mwyn rhoi tystiolaeth, neu roi cyngor a chânt wahodd unrhyw berson neu gorff o'r fath i gyflwyno tystiolaeth a dangos dogfennau.
- 10.45 Yn ddarostyngedig i adrannau 38 a 40 o'r Ddeddf, caiff unrhyw bwyllgor arfer y pwerau yn adran 37 o'r Ddeddf, i'w gwneud yn ofynnol i bersonau fod yn bresennol yn eu trafodion neu ddangos dogfennau.
- 10.46 Caiff cadeiryddion ei gwneud yn ofynnol i berson y gofynnwyd iddo fod yn bresennol mewn pwyllgor dyngu llw (neu roi cadarnhad), sydd i'w weinyddu gan glerc y pwyllgor.

Cyfarfodydd â Phwyllgorau Eraill

- 10.47 Caiff pwyllgorau gydredeg â phwyllgorau eraill y Cynulliad.
- 10.48 Caiff pwyllgorau gydredeg ag unrhyw bwyllgor neu gyd-bwyllgor unrhyw ddeddfwrfa'r DU.

Comment [SJ11]: dileu 'ar y cyd' a defnyddio 'cydredeg' yn lle.

Comment [SJ12]: fel uchod

Comment [SJ13]: dileu geiriau

Cynghorwyr Pwyllgorau

- 10.49 Caiff pwyllgorau benodi cynghorwyr yn unol â chanllawiau a gyhoeddir gan y Comisiwn er mwyn iddynt roi cyngor arbenigol.

Adroddiadau Pwyllgorau

- 10.50 Caiff unrhyw bwyllgor gyflwyno adroddiad i'r Cynulliad ar faterion o fewn ei gylch gorchwyl.

[Dileu Rheolau Sefydlog 10.51 a 10.52]

RHEOL SEFYDLOG 12 – Sefydlu pwyllgorau a'u cylch gorchwyl**Cyffredinol**

12.1 Rhaid i'r Cynulliad sefydlu pwyllgorau a chanddynt bŵer yn eu cylch gorchwyl i:

- (i) archwilio gwariant, gweinyddiaeth, dyletswyddau statudol a pholisi'r llywodraeth a'r cyrff cyhoeddus sy'n gysylltiedig â hi;
- (ii) archwilio deddfwriaeth;
- (iii) ymgymryd â swyddogaethau eraill a bennir yn y Rheolau Sefydlog; a
- (iv) ystyried unrhyw fater sy'n effeithio ar Gymru.

12.2 Cyn gynted ag y gellir ar ôl pob etholiad Cynulliad, rhaid i'r Pwyllgor Busnes gyflwyno cynnig neu gynigion i gynnig teitlau a meysydd cyfrifoldeb y pwyllgorau.

12.3 Os yw'n ymddangos i'r Pwyllgor Busnes yn ystod Cynulliad fod angen newid nifer, teitl neu gylich gorchwyl un neu fwy o bwyllgorau (gan gynnwys drwy ddarparu y dylai unrhyw bwyllgor presennol ddod i ben), caiff y Pwyllgor Busnes gyflwyno cynnig bod y newid yn digwydd.

Comment [SJ14]: dileu geiriau

12.4 Wrth gyflwyno unrhyw gynnig o dan Reol Sefydlog 12.2 neu 12.3, rhaid i'r Pwyllgor Busnes sicrhau'r canlynol:

Comment [SJ15]: dileu geiriau

- (i) gall pob un o feysydd cyfrifoldeb y llywodraeth a'r cyrff cyhoeddus sy'n gysylltiedig â hi fod yn destun gwaith craffu gan bwyllgor;
- (ii) gall pob mater sy'n ymwneud â chymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad neu gymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru fod yn destun gwaith craffu gan bwyllgor; a
- (iii) lle y bo'n rhesymol ymarferol, bod cydbwysedd eang rhwng cyflawni'r cyfrifoldebau a bennwyd yn Rheolau Sefydlog 12.1(i) a 12.1(ii).

Pwyllgorau Eraill

12.5 Caiff y Cynulliad sefydlu unrhyw bwyllgor arall drwy gynnig a gyflwynir gan unrhyw Aelod. Rhaid i gynnig i sefydlu pwyllgor o'r fath gynnig teitl a chylch gorchwyl y pwyllgor.

Parhad Pwyllgorau

- 12.6 Yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 12.3, bydd pob pwyllgor a sefydlir gan Reol Sefydlog 12 yn cael ei sefydlu i barhau drwy gydol y Cynulliad oni nodir yn wahanol yn y cynnig i sefydlu'r pwyllgor.

RHEOL SEFYDLOG 13 — Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus**Y Pwyllgor**

13.0 Wrth gynnig meysydd cyfrifoldeb pwyllgorau o dan Reol Sefydlog 12.2, rhaid i'r Pwyllgor Busnes sicrhau bod yna bwyllgor (yn unol ag adran 30 o'r Ddeddf y cyfeirir ato fel "y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus") sydd â chyfrifoldeb dros gyflawni'r swyddogaethau a bennir yn Rheol Sefydlog 13.

Swyddogaethau**13.1 Rhaid i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ("y Pwyllgor"):**

- (i) arfer y swyddogaethau a nodir ym mharagraff 12 o Atodlen 8 i'r Ddeddf ynglŷn â'r prif amcangyfrif o incwm a threuliau a gyflwynir gan yr Archwilydd Cyffredinol ar gyfer pob blwyddyn ariannol;
- (ii) ystyried unrhyw gynigion cyllideb atodol a gyflwynir o dan adran 126 o'r Ddeddf ac sy'n ceisio diwygio symiau a awdurdodwyd o'r blaen drwy benderfyniad cyllideb neu benderfyniad cyllideb atodol mewn perthynas â'r Archwilydd Cyffredinol;
- (iii) cynghori'r Cynulliad wrth iddo arfer ei swyddogaethau o dan baragraff 14 o Atodlen 8 i'r Ddeddf sy'n ymwneud â phenodi archwilydd cyfrifon yr Archwilydd Cyffredinol;
- (iv) cyflwyno sylwadau i'r Archwilydd Cyffredinol o dro i dro ar sut mae'r Archwilydd Cyffredinol yn arfer ei bwerau i gynnal ymchwiliadau i ddarbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd; a
- (v) ystyried unrhyw ddefnydd ar adnoddau y tu hwnt i'r hyn a awdurdodwyd neu y bennir ei fod wedi'i awdurdodi ac a gofnodwyd yng nghyfrifon archwiliedig Gweinidogion Cymru, y Comisiwn, yr Archwilydd Cyffredinol neu'r Ombwdsmon, a chyflwyno adroddiad i'r Cynulliad ar y defnydd hwnnw, gan argymhell a ddylai'r Cynulliad awdurdodi'r gormodeddau yn ôl-weithredol drwy gyfrwng penderfyniad cyllideb atodol.

[Dileu Rheol Sefydlog 13.1(vi)]

13.2 Caiff y Pwyllgor:

- (i) ystyried dogfennau a osodir gerbron y Cynulliad gan yr Archwilydd Cyffredinol neu gan archwilydd y swyddog hwnnw a chyflwyno adroddiadau i'r Cynulliad ar y dogfennau hynny yn unol ag adran 143(1) o'r Ddeddf;

- (ii) ystyried unrhyw ddogfen arall sy'n ymwneud â rheolaeth ariannol, cyfrifyddu ac archwilio mewn perthynas â gwariant cyhoeddus a chyflwyno adroddiad i'r Cynulliad ar y ddogfen honno;
- (iii) cymryd tystiolaeth a chyflwyno adroddiadau i Bwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus Tŷ'r Cyffredin os bydd y Pwyllgor hwnnw yn gofyn iddo wneud hynny; a
- (iv) cynghori archwilydd yr Archwilydd Cyffredinol ar yr archwiliadau i'w cynnal o dan Baragraff 15(6) o Atodlen 8 i'r Ddeddf.

13.3 Wrth gyflawni ei gyfrifoldebau o dan Reol Sefydlog 13.2(i), rhaid i'r Pwyllgor beidio ag amau rhagoriaethau amcanion polisi y llywodraeth, nac amcanion polisi unrhyw gorff neu berson arall sy'n destun adroddiad y Pwyllgor.

Comment [SJ16]: a oes angen meddwl am gyfieithiad gwell ar gyfer 'merits'?

Aelodaeth

- 13.4 Mae Rheol Sefydlog 10.3 yn gymwys i'r Pwyllgor, ac eithrio bod rhaid iddo gynnwys o leiaf 5 aelod a dim mwy na 10 aelod ac na chaniateir i'r un person a bennir yn adran 30(3) o'r Ddeddf gael ei gynnig fel aelod o'r Pwyllgor.
- 13.5 Mae Rheol Sefydlog 10.18 yn gymwys i'r Pwyllgor, ac eithrio bod rhaid iddo beidio â chael ei gadeirio gan Aelod sy'n aelod o grŵp gwleidyddol a chanddo rôl weithredol.
- 13.6 Mae Rheol Sefydlog 10.42 yn gymwys i'r Pwyllgor, ac eithrio na chaniateir i'r un person a bennir yn adran 30(3) o'r Ddeddf gael ei enwebu fel cynrychiolydd.
- 13.7 Ni chaiff aelod o'r Pwyllgor gymryd rhan yn ystyriaeth y Pwyllgor ar unrhyw fater os oedd yr aelod ar yr adeg berthnasol yn aelod o'r llywodraeth.
- 13.8 Ni chaiff aelod o'r Pwyllgor gymryd rhan yn ystyriaeth y Pwyllgor ar unrhyw fater a oedd o fewn cyfrifoldeb Pwyllgor y Tŷ (fel yr oedd wedi'i gyfansoddi rhwng 18 Rhagfyr 2002 a 2 Mai 2007), neu sydd o fewn cyfrifoldeb y Comisiwn, os oedd yr aelod ar yr adeg berthnasol yn aelod o Bwyllgor y Tŷ neu o'r Comisiwn.

[Dileu Rheolau Sefydlog 13.9 a 13.10]

RHEOL SEFYDLOG 14 – Cyllid**Y Pwyllgor**

14.0 Wrth gynnig meysydd cyfrifoldeb pwyllgorau o dan Reol Sefydlog 12.2, rhaid i'r Pwyllgor Busnes sicrhau bod yna bwyllgor (y cyfeirir ato yn y Rheol Sefydlog hon fel "y pwyllgor cyfrifol") sy'n gyfrifol am gyflawni'r swyddogaethau a bennir yn Rheol Sefydlog 14.

Swyddogaethau

- 14.1 Rhaid i'r pwyllgor cyfrifol ystyried a chyflwyno adroddiad ar unrhyw adroddiad neu ddogfen arall sydd wedi'u gosod gerbron y Cynulliad gan Weinidogion Cymru neu'r Comisiwn ac sy'n cynnwys cynigion ar gyfer defnyddio adnoddau.
- 14.2 Caiff y pwyllgor cyfrifol hefyd ystyried a chyflwyno adroddiad ar unrhyw fater arall sy'n ymwneud â gwariant o Gronfa Gyfunol Cymru neu sy'n effeithio ar y gwariant hwnnw.
- 14.3 Mae cyfeiriad at ddefnyddio adnoddau yn gyfeiriad at eu gwario, eu defnyddio neu eu lleihau o ran eu gwerth ac mae'n cynnwys gwariant sy'n daladwy o Gronfa Gyfunol Cymru ac unrhyw wariant arall sy'n cael ei dalu o drethi, taliadau a ffynonellau referniw eraill.

Comment [SJ17]: dileu geiriau

RHEOL SEFYDLOG 15 —Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol**Y Pwyllgor**

15.1 Wrth gynnig meysydd cyfrifoldeb pwyllgorau o dan Reol Sefydlog 12.2, rhaid i'r Pwyllgor Busnes sicrhau bod y cyfrifoldeb dros gyflawni'r swyddogaethau a bennir yn Rheol Sefydlog 15 yn cael ei ddyrannu i bwyllgor neu bwyllgorau (y cyfeirir ato yn y Rheol Sefydlog hon fel "pwyllgor cyfrifol").

Swyddogaethau

- 15.2 Rhaid i bwyllgor cyfrifol ystyried pob offeryn statudol neu offeryn statudol drafft y mae unrhyw ddeddfiad yn ei gwneud yn ofynnol iddo gael ei osod gerbron y Cynulliad a chyflwyno adroddiad ar a ddylai'r Cynulliad roi sylw arbennig i'r offeryn neu'r drafft ar unrhyw un o'r seiliau canlynol:
- (i) ei bod yn ymddangos bod amheuaeth a yw *intra vires*;
  - (ii) ei bod yn ymddangos ei fod yn gwneud defnydd anarferol neu annisgwyl ar y pwerau a roddwyd gan y deddfiad y mae wedi'i wneud neu y mae i'w wneud odano;
  - (iii) bod y deddfiad sy'n rhoi'r pŵer i'w wneud yn cynnwys darpariaethau penodol sy'n ei eithrio rhag cael ei herio yn y llysoedd;
  - (iv) ei bod yn ymddangos bod iddo effaith ôl-weithredol lle nad yw'r deddfiad sy'n ei awdurdodi yn rhoi awdurdod pendant ar gyfer hyn;
  - (v) bod angen eglurhad pellach ynglŷn â'i ffurf neu ei ystyr am unrhyw reswm penodol;
  - (vi) ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol;
  - (vii) ei bod yn ymddangos bod anghysondebau rhwng ystyr testun Cymraeg a thestun Saesneg yr offeryn neu'r drafft;
  - (viii) bod yr offeryn neu'r drafft yn defnyddio iaith rywbenodol;
  - (ix) nad yw wedi'i wneud neu i'w wneud yn Gymraeg ac yn Saesneg;
  - (x) ei bod yn ymddangos bod oedi na ellir ei gyfiawnhau wedi bod wrth ei gyhoeddi neu wrth ei osod gerbron y Cynulliad; neu

- (xi) ei bod yn ymddangos bod oedi na ellir ei gyfiawnhau wedi bod wrth anfon hysbysiad o dan adran 4(1) o Ddeddf Offerynnau Statudol 1946, (fel y'i haddaswyd).

15.3 **Caiff pwyllgor cyfrifol** ystyried a chyflwyno adroddiad ar a ddylai'r Cynulliad roi sylw arbennig i unrhyw offeryn statudol neu offeryn statudol drafft y mae unrhyw ddeddfiad yn ei gwneud yn ofynnol iddo gael ei osod gerbron y Cynulliad ar unrhyw un o'r seiliau canlynol:

- (i) ei fod yn codi tâl ar Gronfa Gyfunol Cymru neu ei fod yn cynnwys darpariaethau sy'n ei gwneud yn ofynnol i daliadau gael eu gwneud i'r Gronfa honno neu i unrhyw ran o'r llywodraeth neu i unrhyw awdurdod lleol neu gyhoeddus yn gydnabyddiaeth am unrhyw drwydded neu gydsyniad neu am unrhyw wasanaethau sydd i'w rhoi, neu ei fod yn rhagnodi swm unrhyw dâl neu daliad o'r fath;
- (ii) ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Cynulliad;
- (iii) ei fod yn amhriodol oherwydd newid yn yr amgylchiadau ers i'r deddfiad y mae wedi'i wneud neu y mae i'w wneud odano gael ei basio neu ei wneud ei hun;
- (iv) ei fod yn rhoi deddfwriaeth yr Undeb Ewropeaidd ar waith yn amhriodol; neu
- (v) nad yw'n gwireddu ei amcanion polisi yn berffaith.

15.4 Rhaid **i bwyllgor cyfrifol** gyflwyno unrhyw adroddiad o dan Reol Sefydlog 15.2 neu 15.3 mewn perthynas ag unrhyw offeryn statudol neu offeryn statudol drafft heb fod yn fwy nag 20 diwrnod ar ôl i'r offeryn neu'r drafft gael ei osod.

15.5 Wrth gyfrifo unrhyw gyfnod o ddyddiau at ddibenion Rheol Sefydlog 15.4, rhaid peidio â chymryd i ystyriaeth unrhyw amser pryd y bydd y Cynulliad wedi'i ddiddymu neu ar doriad am fwy na 4 diwrnod.

15.5A Nid yw Rheolau Sefydlog 15.2 a 15.3 yn gymwys i Orchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol drafft nac is-ddeddfwriaeth sy'n ddarostyngedig i Weithdrefn Cynulliad Arbennig.

15.6 **Caiff pwyllgor cyfrifol** ystyried y canlynol a chyflwyno adroddiadau arnynt:

- (i) unrhyw is-ddeddfwriaeth arall a osodir gerbron y Cynulliad **heblaw is-ddeddfwriaeth sy'n ddarostyngedig i Weithdrefn Cynulliad Arbennig;**
- (ii) pa mor briodol yw darpariaethau mewn Mesurau Cynulliad arfaethedig ac mewn Mesurau ar gyfer Deddfau Senedd y Deyrnas Unedig sy'n rhoi pwerau i wneud is-ddeddfwriaeth

i Weinidogion Cymru, Prif Weinidog Cymru neu'r Cwnsler Cyffredinol;

- (iii) canlyniadau gorchmynion drafft o dan Ran 1 o Ddeddf Diwygio Deddfwriaeth a Rheoliadau 2006 ar gyfer deddfwriaeth sy'n ddarostyngedig i ystyriaeth yn y Cynulliad;
- (iv) defnydd Gweinidogion Cymru ar bwerau cychwyn;
- (v) unrhyw fater deddfwriaethol gyffredinol ei natur sy'n ymwneud â chymhwysedd y Cynulliad neu gymhwysedd Gweinidogion Cymru; neu
- (vi) deddfwriaeth ddrafft sy'n destun ymgynghoriad.

[Dileu Rheol Sefydlog 15.7]

15.8 Caiff pwyllgor cyfrifol ystyried deddfwriaeth ddrafft yr Undeb Ewropeaidd sy'n ymwneud â materion o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad neu â swyddogaethau Gweinidogion Cymru er mwyn ystyried a yw'n cydymffurfio ag egwyddorion sybsidiaredd.

15.9 Os bydd pwyllgor cyfrifol yn credu nad yw deddfwriaeth ddrafft yr Undeb Ewropeaidd yn cydymffurfio ag egwyddor sybsidiaredd:

- (i) caiff wneud sylwadau ysgrifenedig, ar ran y Cynulliad, i bwyllgor perthnasol Tŷ'r Cyffredin neu Dŷ'r Arglwyddi er mwyn cynnwys y sylwadau hynny mewn barn resymedig i'w gyflwyno gan y pwyllgor hwnnw i awdurdodau perthnasol yr Undeb Ewropeaidd; a
- (ii) os felly, rhaid iddo osod copi o'r sylwadau ysgrifenedig hynny gerbron y Cynulliad.

15.10 Caiff pwyllgor cyfrifol, at ddiben galluogi ei swyddogaethau o dan Reol Sefydlog 15.9 i'w harfer yn ystod unrhyw gyfnod pan fydd y Cynulliad ar doriad, ddirprwyo'r swyddogaethau hynny i gadeirydd y pwyllgor cyfrifol a rhaid i'r cadeirydd hwnnw, os caiff y swyddogaethau hynny eu harfer, adrodd ar y ffaith honno i'r pwyllgor cyfrifol cyn gynted â phosibl.

RHEOL SEFYDLOG 16 — Safonau Ymddygiad**Y Pwyllgor**

16.0 Wrth gynnig meysydd cyfrifoldeb pwyllgorau o dan Reol Sefydlog 12.2, rhaid i'r Pwyllgor Busnes sicrhau bod yna bwyllgor (y cyfeirir ato fel "y pwyllgor cyfrifol") sydd â chyfrifoldeb dros gyflawni'r swyddogaethau a bennir yn Rheol Sefydlog 16.

Swyddogaethau**16.1 Rhaid i'r pwyllgor cyfrifol:**

- (i) ymchwilio i unrhyw gŵyn a gyfeirir ato gan y Comisiynydd Safonau bod Aelod heb gydymffurfio:
  - (a) â Rheol Sefydlog 31;
  - (b) ag unrhyw benderfyniad gan y Cynulliad ynglŷn â buddiannau ariannol neu fuddiannau eraill yr Aelodau;
  - (c) â Rheol Sefydlog 32;
  - (ch) ag unrhyw benderfyniad gan y Cynulliad ynglŷn â safonau ymddygiad yr Aelodau;
  - (d) ag unrhyw god neu brotocol a wnaed o dan Reol Sefydlog 1.13 ac yn unol ag adran 36(6) o'r Ddeddf; neu
  - (dd) â Rheol Sefydlog 31A

cyflwyno adroddiad ar y gŵyn honno ac, os yw'n briodol, argymhell camau mewn perthynas â'r gŵyn honno;
- (ii) ystyried unrhyw faterion o egwyddor ynglŷn ag ymddygiad yr Aelodau yn gyffredinol;
- (iii) goruchwilio'r trefniadau ar gyfer llunio Cofrestr Buddiannau'r Aelodau a'r Cofnod o Aelodaeth o Gymdeithasau, a ffurf a chynnwys y Gofrestr a'r Cofnod, a'r trefniadau ar gyfer cadw'r Gofrestr a'r Cofnod a sicrhau eu bod yn hygyrch;

[Dileu Rheol Sefydlog 16.1(iv)]

- (v) sefydlu a gosod gerbron y Cynulliad weithdrefnau ar gyfer ymchwilio i gwynion o dan Reol Sefydlog 16.1(i).

Aelodaeth

- 16.2 Rhaid i'r Llywydd beidio â bod yn aelod o'r **pwyllgor cyfrifol**, ond mae gan y Llywydd hawl i gyflwyno papurau iddo, er mwyn tynnu sylw'r Pwyllgor at unrhyw ystyriaethau y mae'r Llywydd yn credu eu bod yn briodol.
- 16.3 Yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 16.4, ni fydd Rheol Sefydlog 10.42 yn gymwys i'r **pwyllgor cyfrifol**.
- 16.4 Os bydd aelod o'r **pwyllgor cyfrifol** yn destun cwyn o dan Reol Sefydlog 16.1(i), ni chaiff gymryd rhan yn ystyriaeth y **pwyllgor cyfrifol** ar y gŵyn. O dan amgylchiadau o'r fath, ac mewn perthynas â'r ystyriaeth ar y gŵyn o dan sylw yn unig, caiff Aelod arall o'r un grŵp gwleidyddol, sydd wedi'i enwebu ymlaen llawn gan y grŵp hwnnw, gymryd lle'r aelod hwnnw. Caiff yr Aelod a enwebwyd gymryd rhan yng nghyfarfodydd y **pwyllgor cyfrifol** i ystyried y gŵyn fel pe bai'n aelod o'r Pwyllgor. Ni chaiff Aelod gymryd lle mwy nag un aelod o'r **pwyllgor cyfrifol** mewn cyfarfod.

Comment [LIM18]: wedi dileu geiriau

Cyfarfodydd

- 16.5 Rhaid i'r **pwyllgor cyfrifol** gyfarfod cyn gynted ag y gellir ar ôl i gŵyn gael ei chyfeirio ato gan y Comisiynydd Safonau; ac ar adegau eraill fel y bydd y cadeirydd yn ei gynnull.
- 16.6 Caiff y **pwyllgor cyfrifol** gyfarfod yn gyhoeddus neu'n breifat, ond wrth ystyried cwyn, rhaid i'r Pwyllgor gyfarfod yn breifat oni bai ei fod yn penderfynu fel arall.
- 16.7 Rhaid caniatáu i unrhyw Aelod sy'n destun ymchwiliad gan y **pwyllgor cyfrifol** gyflwyno sylwadau i'r Pwyllgor ar lafar neu mewn ysgrifen a chaniateir i'r Aelod gael cwmni person arall mewn gwrandawiaidau llafar (a gaiff gymryd rhan yn y trafodion gyda chaniatâd y cadeirydd, ond ni chaiff bleidleisio).

Adroddiadau

- 16.8 Os yw'r **pwyllgor cyfrifol** wedi ymchwilio i gŵyn a gyfeiriwyd ato gan y Comisiynydd Safonau, rhaid iddo gyflwyno adroddiad i'r Cynulliad cyn gynted ag y bo modd ar ôl cwblhau'r ymchwiliad.
- 16.9 Caiff adroddiad o dan Reol Sefydlog 16.8 gynnwys argymhelliad i geryddu Aelod am fethu â chydymffurfio ag unrhyw un o'r materion a gynhwysir yn Rheol Sefydlog 16.1(i).
- 16.10 Os caiff cynnig i ystyried adroddiad o dan Reol Sefydlog 16.8 ei gyflwyno gan aelod o'r **pwyllgor cyfrifol**, rhaid trefnu bod amser ar gael cyn gynted ag y bo modd i'r cynnig gael ei drafod. Ni chaniateir cyflwyno gwelliant i gynnig o'r fath.

[Dileu Rheolau Sefydlog 17, 18, 19, a 20 a symud Rheol Sefydlog 21]

RHEOL SEFYDLOG 28 — Deisebau'r Cyhoedd**Y Pwyllgor**

28.1 Wrth gynnig meysydd cyfrifoldeb pwyllgorau o dan Reol Sefydlog 12.2, rhaid i'r Pwyllgor Busnes sicrhau bod y cyfrifoldeb dros gyflawni'r swyddogaethau a bennir yn Rheol Sefydlog 29 yn cael ei ddyrannu i bwyllgor neu bwyllgorau (y cyfeirir ato yn y Rheol Sefydlog hon fel "pwyllgor cyfrifol").

Ffurf Deisebau

28.2 Rhaid i ddeiseb nodi'n glir:

- (i) enw'r deisebydd, a gaiff fod yn berson unigol (heblaw Aelod), yn gorff corfforaethol neu'n gymdeithas anghorfforedig o bersonau;
- (ii) cyfeiriad y deisebydd y dylai pob gohebiaeth ynghylch y ddeiseb gael ei hanfon iddo; a
- (iii) enwau a chyfeiriadau unrhyw berson sy'n cefnogi'r ddeiseb.

28.3 Rhaid i'r Llywydd benderfynu ar briod ffurf deisebau a rhaid iddo gyhoeddi ei benderfyniadau.

Derbyniadwyedd Deisebau

28.4 Nid yw deiseb yn dderbyniadwy:

- (i) os yw'n cynnwys llai na 10 llofnod;
- (ii) os yw'n methu â chydymffurfio â Rheol Sefydlog 28.2 neu os nad yw yn y briod ffurf mewn ffordd arall;
- (iii) os yw'n cynnwys iaith sy'n peri tramgwydd;
- (iv) os yw'n gofyn i'r Cynulliad wneud unrhyw beth y mae'n eglur nad oes gan y Cynulliad bŵer i'w wneud; neu
- (v) os yw yr un fath, neu mewn termau sydd i raddau helaeth yr un fath, â deiseb a gaewyd lai na blwyddyn yn gynt.

28.5 Nid yw Rheol Sefydlog 28.4(i) yn gymwys os yw'r deisebydd yn gorff corfforaethol neu'n gymdeithas anghorfforedig o bersonau.

28.6 Rhaid i'r Llywydd ystyried a phenderfynu mewn anghydfod a yw deiseb yn dderbyniadwy a rhaid iddo hysbysu'r deisebydd, cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol, am ei benderfyniad a'r rhesymau drosto.

28.7 Rhaid i'r Llywydd gyhoeddi cofrestr o'r penderfyniadau a wnaed o dan Reol Sefydlog 28.6.

Gweithredu ar Ddeiseb

28.8 Os yw deiseb yn dderbyniadwy, rhaid i'r Llywydd gyfeirio'r ddeiseb honno at **bwyllgor cyfrifol**.

28.9 **Rhaid i bwyllgor cyfrifol:**

- (i) cyfeirio'r ddeiseb at y llywodraeth, unrhyw un arall o bwyllgorau'r Cynulliad neu unrhyw berson neu gorff arall iddynt hwythau gymryd unrhyw gamau y credant eu bod yn briodol;
- (ii) cyflwyno adroddiad i'r Cynulliad; neu
- (iii) cymryd unrhyw gamau eraill y mae'r pwyllgor yn credu eu bod yn briodol.

28.10 Rhaid i **bwyllgor cyfrifol** hysbysu'r deisebydd ynglŷn ag unrhyw gamau a gymerwyd o dan Reol Sefydlog 28.9.

Cau Deisebau

28.11 Caiff **pwyllgor cyfrifol** gau deiseb ar unrhyw adeg.

28.12 Pan fydd **pwyllgor cyfrifol** yn cau deiseb, rhaid iddo hysbysu'r deisebydd fod y ddeiseb wedi'i chau a'i hysbysu am y rhesymau dros ei chau.